

Erdély

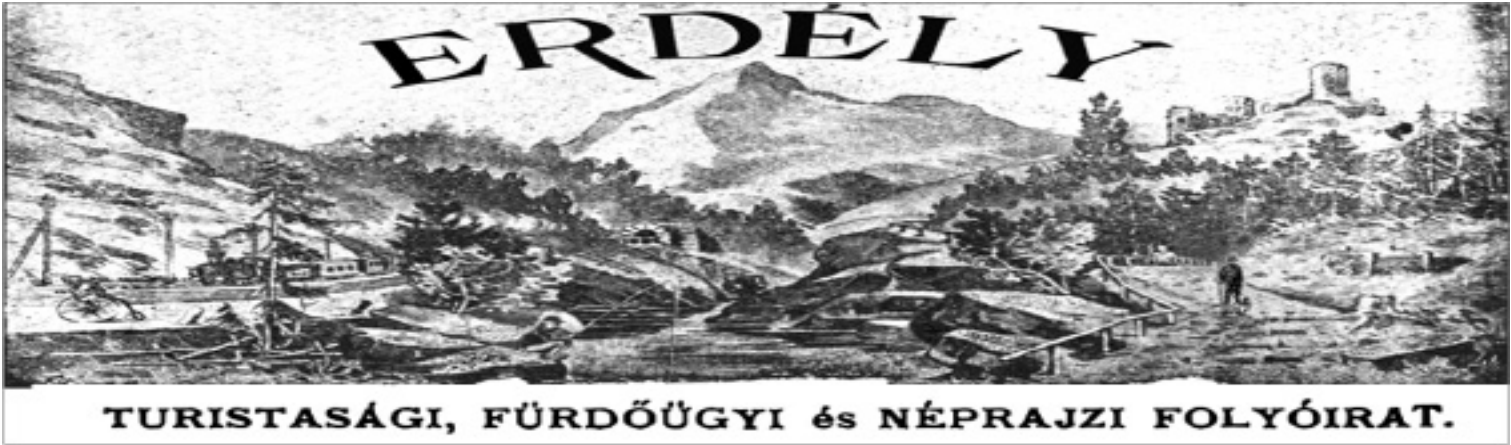
ALAPÍTVÁ 1892-BEN

Új sorozat, 218. szám
2026/10.

Az Erdélyi Kárpát-Egyesület
– Kolozsvár 1891 Értesítője

Szerkesztőség (info@ekekolozsvar.ro):
Kismihály Boglárka, Pál Gyöngyi

A következő lapszám megjelenik:
2026. november 13.



Gerinciránt egyenest: barangolások a Kis-Retyezátban

Volt némi sejtésem arról, a korábbi tapasztalataim alapján, hogy nem mindennapi túrán fogok részt venni, ha egyszer Kertész Levente olyan üzenettel csábít túrázni, amelynek a lényege, hogy két ismeretlen útvonalat akar velünk bejárni. Arra nem számítottam, hogy felejthetetlen élmény lesz, pedig nem is kellett ahhoz más, „csupán” a Kis-Retyezát, egy jó szervező – aki megtalálta Iliet, a helyi vezetőt – és remek időjárás.

SILYE LÓRÁND

Szombat reggel 6-kor indultunk Kolozsvárról, hogy kb. 11 órakor a Nyugat-Zsilt elhagyva belépünk a Retyezát Nemzeti Parkba, ahonnan neki-vágtunk az első napi túrának, amelynek célja a 2014 méter magas Jorgován-kő (Piatra Iorgovanului) volt. Rövid gyaloglás után, egy kempinget elhagyva előbb egy szurdokvölgyhöz értünk (Cheile și Scocul Iarului), amely katlanok és különböző függőleges, valamint többszintes barlang emléket őrizte. Most a meredek, égbe nyúló falak között csak a különböző barlangképződési folyamatok nyomai emlékeztettek arra, hogy itt egykor erőteljes barlangképződés zajlott. Víznek nyomát sem lehetett látni, amit nem is nagyon bántunk, ugyanis a nagyobb kőzetdarabokon felkapaszkodni nem lett volna egyszerű, ha azok még síkosak is.

A szurdokvölgy kb. második harmadánál Ilie egy jóindulattal ösvénynek nevezhető nyomvonalra mutatott, amelyről nekem a monarchia idejében virágzó csempészet és kémkedés jutott eszembe, és persze a híres, kémnek sem utolsó geológus, Nopcsa Ferenc, aki egykor a Retyezáton keresztül kelt át juhásznak öltözve a Rómán Királyságba. A kapaszkodó végén, amely meredek volt ugyan, de nem teljesíthetetlen, hatalmas mészkő hidban gyönyörködhattunk, miközben a vezetőkből ömlött a szó és áradt a derű. A mészkő hidat elhagyva, juhok járta meredek terepen tovább kapaszkodva, egyszer csak – amikor már azt

hihettük, megérkeztünk – az egyik nagyobb kötömről megpillantottuk a távolban a fenséges Jorgován-követ. Azt elérve kicsit elidőztünk annak tején, de sietnünk kellett, mert egy utánunk néhány perccel érkezett párocska hölgytagja fotózkodni akart, s nem fogta vissza magát abban, hogy tudunkra adja: neki az idő és a napfény drága.

A többieket kissé hátrahagyva én még gyorsan megkerestem egy geoládát, majd a Jorgován-kőről leereszkedve egy idegen, de kedves túrázó hölgykoszorútól egy darab csokit is bezsáoltam. Innen egy darabig a juhlegelőnek használt alpesi tájon haladtunk a nyereg felé ereszkedve, bokáig juhtrágyán taposva. A túlegeltetés itt már évszázados probléma, de mégiscsak egy nemzeti park második legjobban védett körzetében jártunk, ezért a bosszúságom sem volt kicsi emiatt. A nyereg egy adott pontján Ilie jobbra tért és ereszkedni kezdett velünk az egyik oldalon, amelynek bal oldalán mély völgy bontakozott ki. Ekkor pillantottuk meg az első zergecsapatot, éppen idejében, mert egyik túratársunk már órák óta zergéket szeretett volna látni. Fenséges látvány lett volna, de meglehetősen távol voltak, így csupán a bakancslistánkon éktelenkedő „zergét látni” kívánságot tudtuk kipipálni, de értékelhető fotót nem sikerült készítenünk róluk.

Ahogy ereszkedtünk, a törpefenyők egyre sűrűbbek lettek, de Ilie, ismerve a járást, két törpefenyő között valamiféle ösvényt mutatva, ereszkedni



Az előzményeknek is köszönhető, hogy a Piule-csúcson katartikus élmény fogott el

kezdett velünk az egyre meredekebbé váló völgyoldalon, míg nem a fenyőerdőt elérve egyszer csak egy mélységes mély völgy jobb oldalán találtuk magunkat. Előttünk, a völgy túl-só oldalán, annak talpán magas sziklaalakzat bontakozott ki: a Templom. Innen az ereszkedés csak egyre meredekebb lett s az erdő egyre sűrűbb. Amikor már tele volt a hócipőnk az ereszkedéssel, egyszer csak kiértünk a jelzett turistaösvényre, ami egy helyi pásztor által motoros járművekkel járható keskeny vezetett út volt. Az egyre szűkülő késő délutánban körülbelül két kilométernyi kellemes sétával elértük a műutat. Ilie itt újabb ötlettel állt elő: „Gyertek, nézzétek meg a barlangot, 4-es számú barlangnak nevezik, itt van öt-tíz percre!” Azt persze nem mondta, hogy jó meredek ösvényen kell a barlangig felkapaszkodni. De a látvány, és főként a képződmények geológiai értelemben vett sokasága megérte a fáradságot és a barlangban való botladozást is. Innen már csak a kiváló szállásig kellett elautózni, és ott gyors vacsora után, némi folyadék elfogyasztásával a napot megünnepelni. Ezen a napon az óram szerint 14 kilométert tettünk meg és 999 méter szintet küzdöttünk le.

Másnap a Piule-csúcsot (2081 m) vettük célba, de már a bőséges reggelinél világos volt: lesz némi meglepetés. Lett is. Ugyanis az Urzikár-kanyon (más néven Csalános-kanyon) mentén kezdtük a túrát. Ez még az előző napi kanyonnál is látványosabb, és igen jól lehet benne haladni, mert létrákkal és rögzített kötelekkel van ellátva. A meglepetés azonban a hasadék végén ért, ahol elképesztő méretű, mészkőből

álló függőhíd látványával jutalmazta a túrázót a természet. Innen kezdődött a túra igazán kalandos része, mert ösvényt kellett találnunk ott, ahol valószínűleg sohasem volt, ugyanis járatlan úton haladtunk tovább, hogy 1350 méterről eljussunk az 1850 méter magas levő gerincig – toronyíránt haladva. Előbb egy csalánokkal sűrűn benőtt szárazvölgyön haladtunk, amelyről balra kitértünk ugyan, hogy zergemódra haladjunk tovább, de végül vissza kellett ereszkednünk a korábban elhagyott szárazvölgybe. Ez felvezetett bennünket egy meredek hegyoldalba, amely Ilie szerint a zergék otthona. Nem is lehetett egyetlen juhtrágyát sem látni, de itt ott feltűntek a zergék nyomai, majd egyszer csak öt-hét kíváncsi rupicapra carpatica jelent meg magasan egy sziklaparkányon, hogy sokáig bámulja a zergejárta, fűcsomós meredek oldalon igencsak lassan felkapaszkodó csapatunkat.

Kapaszkodás közben szemünk előtt végig a turistaösvény lebegett, ugyanis Ilie folyton azzal biztatott: onnan majd könnyebb lesz. És igaza is volt, mert az ösvény egy keskenyebb, járdaszerű képződmény volt. Amikor azt elértük, egészen felvidultam, de sajnós, nem tartott öt percnél tovább, mert a széles ösvény hirtelen elfogyott és következett a gerincen haladó csipkés, keskeny útvonal, amelyet mindkét oldalon meredek lejtők határoltak. Ezen haladva értünk el egy meglehetősen meredek tetőt, amelyről az elől haladók azt gondolták: ez lesz túránk célja, a Piule-csúcs. Felérve azonban igencsak kellemetlen volt szembesülni azzal, hogy a csúcs még messze van: előbb egy nyeregbe kell le-

ereszkedni, majd újra egy csúcs alá felkapaszkodni, majd egy, az előbbinél kisebb ereszkedéssel elérhető újabb nyereg után lehet felérni a csúcra.

Az előzményeknek is köszönhető, hogy a csúcson katartikus élmény fogadott. Körülbelül harmincperces pihenő után következett az ereszkedés. Kezdetben a gerinc mentén, mint a rendes, szófogadó, túraösvényt követő alpesi turisták, majd egy hirtelen balra téréssel völgy irányba az oldalon: előbb az alpesi legelőn, majd a sűrű törpefenyők között, az ösvényt csak sejtve ereszkedtünk, amíg elértük az erdőt. Egész nap azzal ijesztgetett Ilie, hogy az erdőben az ereszkedés nem lesz jó, mert sok a kidőlt fa. De szerencsére az augusztusban itt szervezett terepi futóverseny miatt az ösvényt megtisztították. Így nagy és kellemes volt a meglepetés, bár olyan meredeken kanyargott lefelé az ösvény, hogy futó legyen a talpán, aki felfelé azt futásnak nevezhető mozgásformával megjárja.

Viszonylag hamar és szerencsésen értünk le a műúthoz, ahol az autókat hagytuk. 11,6 kilométer és 1032 méter szintkülönbség megtétele után autóba szálltunk és a kincses város felé vettük az irányt. Miközben az egykori bányásztelepüléseken haladtunk át, sajogni kezdtek az izmaink, de mégis arról társalogtunk, hogy mikor jövünk vissza legközelebb. Kertész Levinek a szervezésért, a túratársaknak a közösen megtett távért jár köszönet. Ilienek az önzetlensége és az élmények mellett külön köszönhetjük azt is, hogy szeret kevésbé járt útvonalakon vagy új utakon járni. Sokáig maradjon meg ez a jó szokása!



A gerincen haladó csipkés, keskeny útvonalat mindkét oldalon meredek lejtők határolták

A SZERZŐ FELVÉTELE

Őszi színek nyomában Torockón

Gyerektúra a Székelykővel szemközti panorámaösvényen

VERES ÁGNES

Az Ordaskő oldalában vezető, 9,5 kilométer hosszú panoráma-körútnak 35 felnőtt és 30 gyerek vágott neki október 10-én, szombaton, de már az indulás sem ment zökkenőmentesen: az éppen erre a napra szervezett Torockó Trail Run futóverseny miatt alig lehetett parkolóhelyet találni Torockó központjában.

A Kriza János Művelődési Ház elől Torockószentgyörgy felé indulva néhány méter után jobbra fordultunk, és máris egy szűk sikátorban találtuk magunkat. Első megállónk a 260-as számú torockói ház volt, amelyet 1668-as évszáma alapján a Kárpát-medence legrégebbi parasztházaként tartanak számon. A pihenő során megpróbáltuk a gyerekekkel érzékelteni, mit is jelent az, hogy a túra során összesen 520 méter szintemelkedést kell leküzdenünk. Kolozsvári példával élve megegyeztünk abban, hogy a Szent Mihály-templom tornya bizony magas, nagyon magas, 80 méteres – a mai túra során ránk váró szintemelkedés azonban még ennél is nagyobb: a torony magasságának 6,5-szeresét kell megmászunk!

Innen utunk a Birgejen, a torockói temetőn keresztül vezetett tovább. A Bergi-csúcsra felérve teljes pompájában tárult elénk a Székelykő, amelynek körvonalai alvó óriás alakját idézik. A gyerekek örülhettek az itt kiosztott, immár tizedik éve megjelenő Gyopárka című gyerekfolyóiratnak, amelynek borítóján éppen a Székelykő és Torockó házai láthatók, miközben főtt kukoricát majszolva gyűjtöttek erőt az út folytatásához.

A csoportkép elkészítése külön túrapontnak is beillett: némi szervezés után végre mindenki a kamera elé került.

Utunk leglátványosabb pontja, a Tilalmas felé haladva kereszteltük a futóverseny útvonalát, a gyerekek pedig lelkesen drukoltak a mellettünk elsuhanó versenyzőknek. Ezután következett a túra legnehezebb, jelentős szintemelkedést tartogató szakasza. A Remete-forráshoz érve jóleső elégedettséggel nyugtáztuk, hogy senki sem választotta a könnyebb utat: még a legkisebb gyerekekkel érkező



TÓTH ISTVÁN

Az utolsó pihenőt az Akasztó-dombon tartottuk

családok is vállalkoztak a Tilalmas megmászására.

A feljutás fáradságait azonban bőségesen kárpótolta a látvány. Előttünk a Székelykő magasodott, délkeleti irányban feltűnt a Kőközi-szoros, a Bután-kő és a Pilis, mögöttünk pedig az Ordaskő húzódott. És még nem is szoltunk az élénk táruló pompás őszi színekavalkádról, amely október közepére már birtokba vette az erdőt: a zöld mellett a sárga, a narancssárga és a bordó árnyalatai is előbukkantak.

A gyerekek almát, banánt és szőlőt majszolva pótolták az energiát, mások pedig kihasználták a pihenőt egy kis kőfejtésre. Innen az ösvény nagyjából már csak lefelé haladt, hol kinn, a réten, hol az erdő szélén. A gyerekek a humorérzéküket is megcsillantották: egymással versenyezve vicceket adtak elő, majd megszavazták, melyik kerüljön be a beszámolóba. A legtöbb szavazatot a kilencéves Víg Zalán vicce kapta:

- Pistike, milyen állatot láttál az állatkertben?
- Zsiráfot.
- És az milyen?
- Olyan, mint a ló, csak hosszú a nyaka.
- És még mit láttál?
- Zebrát.
- És az milyen?
- Olyan, mint a ló, csak csíkos.
- Láttál még más állatot is?
- Igen, pingvint.
- És az milyen?
- Láttál már lovat? Na, a pingvin nem olyan!

A Podmonkó alatti kilátónál egyebek mellett elénekeltük a gyerektúrák indulóját, a *Som-*

virág, somvirág című dalt, majd szilvát és diót falatozva a gyerekek megkapták a jól megérdemelt matricát a túrafüzetükbe. A kilátóról megpillanthattuk a felújított torockószentgyörgyi várat is, amely idén augusztusban vált újra látogathatóvá. Az utolsó pihenőt az Akasztó-dombon tartottuk, majd innen beereszkedtünk a torockói völgybe.

A Székelykő óriásáról szóló történetek a gyerekek fantáziáját is megmozgatták, olyannyira, hogy közösen még egy verset is költöttünk, amelyben az óriás meglehetősen különös kalandba keveredett:

*Ismertem egy óriást,
Megevett egy iskolást,
Kérdezte az anyja,
Hol is van a fia.
„Benne van a hasamban,
Sírdogál bánatában.”
Egyszer csak az óriás
Elaludt, és kővé vált.
A kisfiú hajnalban
Hazafutott boldogan.*

Gratulálunk minden résztvevőnek! Az elején még izgultunk, vajon sikerül-e mindenkinek teljesíteni a túrát, de végül a szülők is kibírták. A viccet félretéve, az ovisok és a nagyobb gyerekek igazán büszkék lehetnek magukra, ugyanis nem kis teljesítmény volt végigjárni ezt az útvonalat, hiszen a gyerekek átlagéletkora 6,6 év volt! A túra két legfiatalabb résztvevője Simon-Várhelyi Mátyás (kétéves két hónapos) és Kacsó Zéfi (kétéves tizenegy hónapos) volt.

Köszönet jár a túravezetésben nyújtott segítségért Kardos Tibornak és a csikszeredai Bács Annának.



VERES ÁGNES

A Bergi-csúcsra felérve teljes pompájában tárult elénk a Székelykő, amelynek körvonalai alvó óriás alakját idézik

Novemberi bakancslista

■ **November 2. (hétfő):** Látogatás a Házsongárdi temetőben nyugvó egykori túratársaink sírjához. Kérjük a hozzátartozókat, hogy jöjjenek, segítsenek megtalálni a sírokat. Találkozás 14 órakor a temető bejáratánál. Szervező: Kovács D. Zsuzsa.

■ **November 4. (szerda):** Hagyományos séta a Páter-gerincen (7 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Szervező: Szabó János.

■ **November 7. (szombat):** In memoriam gyalogtúra a Kőszegőre, csipkebogyószedéssel tarkítva (10 km, 300 m szintkülönbség). Találkozás 10 órakor a vasútállomás előtti 31-es buszmegállóban. Csatlakozni lehet Kisbácsban a végállomáson 10.20-kor. Visszatérés Szucságról az M32-es busszal 15.40 órakor. Szervező: Kiss János. ♦ Gyalogtúra a Szebeni-havasokba (Munții Cindrel) az MGS (Mountain Guide Sibiu) turistaházhoz (8,4 km, 450 m teljes szintemelkedés). További információk hamarosan. Szervező: Kertész Levente.

■ **November 8. (vasárnap):** Gyalogtúra a Dregán-tó közelében lévő Nagy-hegyre (20 km, 390 m szintemelkedés, 985 m szintereszkedés). Utazás autóbusszal, indulás reggel 7.30-kor a volt Flip üzlettől (Széchenyi / Mihai Viteazul tér 9A) szembeni parkolóból. Jelentkezés online november 2-ig. Kedvezőtlen időjárás esetén a túravezető halasztja vagy lemondja a túrát. Szervező: Szima Márton.

■ **November 9–11. (hétfő–szerda):** Vári László-emléktúra a Vlegyászára. Utazás kiskocsikkal. Bejelentkezés telefonon november 2-ig a szervezőnél! Szervező: Szilágyi András.

■ **November 11. (szerda):** Hagyományos séta az István-forráshoz (9 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Szervező: Szabó János.

■ **November 14. (szombat):** az Erdélyi Nemzeti Történeti Múzeum rövid látogatása, majd a Bükk-tetőtől a Bocsor-hegyig gombászunk (10 km, 250 m szintkülönbség). Találkozás az M21-es Bucium megállójában 10 órakor. Csatlakozni lehet Szászfenesen a végállomáson 10.30 órakor. Visszatérés Magyarlónáról az M23-as busszal 15.25 órakor. Szervező: Kiss János. ♦ Gyerekbárát túra az Árpád-csúcsra (7,5 km, 175 m teljes szintemelkedés). Útvonal: szeliceai út – Árpád-csúcs – Adrenalin Park és vissza. Amennyiben az időjárás megengedi, a gyerekek kipróbálhatják ügyességüket az Adrenalin Parkban. Találkozás reggel 9.45-kor a szeliceai úton a keresztnél, ahol a kék sáv jelzés betér az erdőbe. Szervező: Veres Ágnes. ♦ Autóbusszos kirándulás a Kis-Szamos menti Lozsárd völgyének Árpád-kori gyökerekkel rendelkező falvaiba: Magyarzarvaskend, Alsótők, Felsőtők és Esztény. Meglátogatjuk a falvak templomait, majd Doboka várát is. Bejelentkezés online november 9-ig. Utazás busszal, indulás reggel 8-kor a Fliptől. Szervező: Kovács D. Zsuzsa.

■ **November 15. (vasárnap):** Séta a szászfenesi erdőben (16 km, 300 m szintemelkedés). Találkozás reggel 9 órakor a Bucium utcai megállóban, utazás Szászfenesig az M21-es busszal. Szervező: Csorba Anna.

■ **November 18. (szerda):** Hagyományos séta a Cérna-forráshoz (8 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Szervező: Szabó János.

■ **November 21. (szombat):** Honismereti kirándulás Tasnádra fürdéssel egybekötve. Tervezett program: Zilahon városi séta, Tasnádon séta a központban, majd közös ebéd és fürdés, Szödemeteren a Kölczey-emlékház meglátogatása. Bejelentkezés november 16-ig. Utazás busszal, indulás reggel 8-kor a Fliptől. Szervező: Molnár Ildikó. ♦ Gyalogtúra a Bucsecs-hegységbe (Munții Bucegi) a Mălăiești-menedékházhoz (16,4 km, 940 m teljes szintemelkedés). További részletek hamarosan. Szervező: Kertész Levente.

■ **November 22. (vasárnap):** Gyalogtúra Isztolna környékén (14 km, 500 m teljes szintemelkedés). Utazás kiskocsikkal, találkozás reggel 10 órakor a falu bejáratánál. Szervező: Szima Márton.

■ **November 25. (szerda):** Hagyományos séta a Rejtett-forráshoz (7 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Szervező: Szabó János.

■ **November 28. (szombat):** A Sáros-bükk négy emeletétől a Bartha-kilátóig (15 km, 200 m szintkülönbség). Találkozás a Tanítók háza mögötti M16-os megállóban 8.45 órakor. Szervező: Kiss János.

Ügyfélszolgálat

Hétköznaponként előzetes telefonos egyeztetés alapján (Kolozsvár, Magyar / 21 Decembrie 1989 utca 116., az udvarban a bal oldali épület). Irodavezető: Kismihály Boglárka (0771-535848). Pénztár: az ügyfélszolgálati irodában. További naprakész információk a honlapon (ekolozsvar.ro) vagy az egyesület Facebook-oldalán (EKE – Kolozsvár1891)

Túravezetők, szervezők elérhetőségei

Csorba Anna: 0740-407652
Kertész Levente: 0740-082002
Kiss János: 0364-807639
Kovács D. Zsuzsa: 0747-070790
Szabó János: 0757-220682
Szilágyi András: 0742-625130
Szima Márton: 0766-703575
Veres Ágnes: 0723-159000
Elnök: Kovács Diószegi Zsuzsa – 0747-070790
Irodavezető: Kismihály Boglárka – 0771-535848